

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Kje in kako>Predložitev zadeve sodišču

Predložitev zadeve sodišču

Slovaška

1 Ali se moram obrniti na sodišče ali obstaja druga možnost?

Za odgovor na to vprašanje glej tudi oddelek: „Alternativno reševanje sporov – Slovaška“.

Vseh sporov ni nujno reševati na sodišču. Stranke bi morale najprej poskušati sporazumno rešiti spor in najti kompromis, sprejemljiv za obe strani. Druga možnost je reševanje spora z mediacijo. Mediacija je izvensodni postopek, pri katerem osebe, vključene v mediacijo, ob pomoči mediatorja rešujejo spor, ki izhaja iz njihovega pogodbenega ali drugega pravnega razmerja. Predložitev zadeve sodišču se priporoča šele, ko stranke izčrpajo vse alternativne načine reševanja sporov, ali v zadevah, katerih cilj je natančno opredeliti pravni položaj strank, njihove pravice in vzajemno odgovornost.

Arbitražno sodišče lahko pod nekaterimi pogoji, določenimi v zakonu o arbitraži (*zákon o rozhodcovskom konaní*), kakor je bil spremenjen, odloča v zadevah, ki se nanašajo na:

- (a) reševanje premoženjskih sporov, ki izhajajo iz domačih in mednarodnih gospodarskih in civilnopravnih razmerij, če je kraj arbitraže v Slovaški republiki;
- (b) priznavanje in izvrševanje domačih in tujih arbitražnih odločb v Slovaški republiki.

Če z zakonom o arbitraži vrsta spora, ki je predmet sodnega postopka, ni izključena iz njegovega področja uporabe, se lahko stranke v postopku pred sodiščem ali zunaj njega dogovorijo, da bodo uporabile arbitražo. Ta dogovor mora vsebovati arbitražni sporazum. Tovrstni dogovor, predložen sodišču, ima v skladu z zakonikom o civilnem pravdnem postopku (*Civilný sporový poriadok*) učinek umika zahtevka in soglasja toženca s takim umikom.

2 Ali obstaja rok za vložitev tožbe pri sodišču?

V skladu z zakonikom o civilnem pravdnem postopku pravica zastara, če se ne uveljavlja v zakonsko določenem roku. Roki za vložitev tožbe se razlikujejo glede na zadevo.

Zakonski zastaralni roki so določeni z zakonom. Splošni zastaralni rok je tri leta in teče od dneva, ko je bilo pravico prvič mogoče uveljavljati.

Sodišče zastaranje pravice upošteva le na predlog dolžnika. Če ta ugovarja pravici zaradi zastaranja, zastarane pravice upniku ni mogoče priznati.

3 Ali se moram obrniti na sodišče v tej državi članici?

Glej oddelek: „Pristojnost – Slovaška“.

Pristojnost sodišč za obravnavo določene zadeve je določena z zakonodajo Evropske unije – uredbami, mednarodnimi večstranskimi ali dvostranskimi sporazumi, in če teh ni, z nacionalno zakonodajo, s katero se ureja kolizija zakonov.

Pravila o pristojnosti slovaških sodišč so na nacionalni ravni določena z zakonom št. 97/1963 o mednarodnem zasebnem in procesnem pravu (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Temeljno pravilo je, da so slovaška sodišča pristojna, če ima oseba, zoper katero je vložena vloga (tožba), stalno prebivališče ali registrirani sedež v Slovaški republiki, v primeru premoženjskih pravic pa, če ima v državi premoženje. Z nadaljnjimi določbami so opredeljeni pogoji, pod katerimi so pristojna slovaška sodišča. V pogodbenih razmerjih lahko stranke pristojnost določijo v pogodbi. V nekaterih zadevah imajo slovaška sodišča izključno pristojnost, na primer v postopkih v zvezi s stvarnimi pravicami na nepremičninah, najemom nepremičnine na ozemlju Slovaške republike ali registracijo ali veljavnostjo patentov, blagovnih znamk, modelov in drugih pravic.

4 Če je tako, na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na moje prebivališče in prebivališče nasprotnе stranke ali glede na druge vidike moje zadeve?

Glej oddelek: „Pristojnost – Slovaška“.

V skladu z zakonikom o civilnem pravdnem postopku je za obravnavanje zadeve pristojno redno sodišče stranke, zoper katero je vložena tožba (toženec), razen če ni drugače določeno. Redno sodišče posameznika (državljan) je sodišče, na območju katerega ima državljan stalno prebivališče, če nima stalnega prebivališča, pa sodišče, na območju katerega običajno prebiva; redno sodišče pravne osebe je sodišče, na območju katerega ima pravna oseba registrirani sedež, v primeru tuje pravne osebe pa sodišče, na območju katerega je njena organizacijska enota. Redno sodišče za državo je sodišče, na območju katerega je nastala okoliščina, ki je podlaga za pravico, ki se uveljavlja. Redno sodišče v gospodarskih zadevah je sodišče, na območju katerega ima toženec registrirani sedež, če registriranega sedeža nima, pa sodišče, na območju katerega opravlja dejavnost. Če toženec nima kraja poslovanja, je njegovo redno sodišče sodišče, na območju katerega ima stalno prebivališče.

5 Na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na predmet tožbe in vrednost spornega predmeta?

Glej oddelek: „Pristojnost – Slovaška“.

Temeljno pravilo za določitev stvarne pristojnosti je določeno v členu 12 zakonika o civilnem pravdnem postopku. Na prvi stopnji je praviloma pristojno okrajno sodišče (*okresný súd*). Okrožno sodišče (*krajský súd*) odloča kot sodišče prve stopnje samo v posebnih primerih, kot so spori, ki se nanašajo na tretjo državo ali osebe, ki uživajo diplomatsko imuniteto in privilegije, če taki spori spadajo v pristojnost sodišč Slovaške republike. Z zakonom št. 371/2004 o sedežih in okrožjih sodišč v Slovaški republiki (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodech súdov Slovenskej republiky*) je urejena pristojnost registrskih sodišč, stečajnih sodišč in poravnalnih sodišč, sodišč za menične in čekovne spore, sodišč, ki odločajo v zadevah v zvezi z varstvom predmetov industrijske lastnine in varstvom pred nelegalno konkurenco, sodišča za odločanje v zadevah v zvezi z borznimi posli, sodišča, pristojnega za skrb za mladoletne osebe, in sodišča, pristojnega za pravno pomoč v primeru finančne stiske.

Vrednost predmeta spora v Slovaški republiki ne vpliva na pristojnost sodišča za odločanje o zadevi.

6 Ali lahko tožbo vložim sam ali mora to storiti posrednik, na primer odvetnik?

Zastopanje po odvetniku v civilnih postopkih v Slovaški republiki ni obvezno.

Z zakonom je zastopanje po odvetniku predpisano v izbranih vrstah postopka, npr. v stečajnih zadevah, zadevah glede varstva konkurence, nelojalne konkurence in pravic intelektualne lastnine ter v izrednem pritožbenem postopku (člen 420 zakonika o civilnem pravdnem postopku).

7 Kje moram vložiti tožbo: v sprejemni pisarni, vložišču sodišča ali pri kakšnem drugem upravnem uradu?

V skladu z določbami člena 125 zakonika o civilnem pravdnem postopku se lahko vloga vloži le v pisni obliki na papirju ali v elektronski obliki. Vlogo, vloženo v elektronski obliki, je treba nato v desetih dneh vložiti v papirni obliki, sicer se ne bo upoštevala. Vlogo v papirni obliki je treba vložiti v ustreznem številu izvodov.

8 V katerem jeziku lahko vložim tožbo? Je to mogoče storiti ustno ali jo je treba vložiti v pisni obliki? Ali jo lahko pošljem po telefaksu ali elektronski pošti?

Ker so stranke v civilnem sodnem postopku v enakopravnem položaju, tožbe ni treba vložiti v slovaškem jeziku. Stranke imajo pravico, da v sodnem postopku uporabljajo svoj materni jezik ali drug jezik, ki ga razumejo. Sodišče jim mora zagotoviti enake možnosti za uresničevanje njihovih pravic, tj. tudi prevajanje in tolmačenje. Vloga se lahko vloži v pisni obliki na papirju ali v elektronski obliki.

9 Ali za vložitev tožb obstajajo posebni obrazci? Če ne obstajajo, kako je treba zadevo predložiti? Ali obstajajo elementi, ki jih mora tožba vsebovati?

Za vložitev tožbe (vloge za začetek postopka) ni predpisanih obrazcev.

Splošne zahteve so določene v členu 127 zakonika o civilnem pravdnem postopku. Tožba mora biti podpisana, iz nje pa mora biti jasno razvidno, na katero sodišče je naslovljena, kdo jo vloga, na kaj se nanaša in kaj se želi z njo doseči. Vlogo je treba vložiti v potrebnem številu izvodov in prilog, tako da en izvod ostane sodišču, vsaka stranka pa po potrebi prejme en izvod s prilogami. Če stranka ne predloži potrebnega števila izvodov in prilog, sodišče na njene stroške naredi kopije. Če se vloga nanaša na tekočo zadevo, je treba navesti opravilno številko zadeve.

Poleg splošnih zahtev je treba v tožbi navesti ime in priimek ter po možnosti tudi datum rojstva, telefonsko številko in naslov prebivališča strank ali njihovih zastopnikov, podatke o državljanstvu, verodostojen opis pomembnih dejstev in dokaze, na katere se tožnik opira, poleg tega pa mora biti jasno razvidno, kaj tožnik predlaga. Če je stranka pravna oseba, mora tožba vsebovati ime ali firmo, registrirani sedež in identifikacijsko številko, če je bila dodeljena. Če je stranka tuj subjekt, je treba tožbi priložiti izpisek iz registra ali druge evidence, v katero je tuji subjekt vpisan. Če je stranka fizična oseba, ki je podjetnik, mora tožba vsebovati ime podjetja, registrirani sedež in identifikacijsko številko, če je bila dodeljena. Če je stranka država, mora tožba vključevati opredelitev države in ustreznega državnega organa, ki jo bo zastopal.

Ministrstvo za pravosodje Slovaške republike (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) je za zagotovitev prožnejših sodnih postopkov in za pomoč strankam v postopku na svojem spletišču objavilo vzorce (obrazce) izbranih vlog za začetek postopka. Vzorec je mogoče prenesti s spletišča in ga izpolniti. Obrazec tožnika natančno usmerja glede podatkov, ki jih je treba izpolniti. Izpolnjen obrazec se lahko pošlje nepodpisan ali podpisan s kvalificiranim elektronskim podpisom z uporabo kvalificiranega potrdila. Če tožnik vlogo pošlje brez kvalificiranega elektronskega podpisa, jo mora dopolniti z vlogo v papirni obliki.

10 Ali bom moral plačati sodne takse? Če je tako, kdaj? Ali bom moral odvetnika plačati od same vložitve tožbe?

Za vložitev tožbe je treba plačati sodno takso. Plačati jo mora stranka, ki vloga tožbo (vložnik/tožnik), razen če je bila na svojo zahtevo oproščena obveznosti plačila sodnih taks ali če je tega plačila oproščena po zakonu. Višina takse je določena s taksno tarifo, ki je priložena zakonu št. 71/1992 o sodnih taksah in taksah za izpisek iz kazenske evidence (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*). Višina takse je v taksni tarifi navedena kot delež osnovne takse ali kot fiksni znesek. Sodna taksa se plača ob vložitvi tožbe. Če taksa, ki jo je treba plačati, ni plačana ob vložitvi vloge za začetek postopka, sodišče pozove plačnika, naj jo plača v roku, ki ga določi sodišče, običajno v desetih dneh od vročitve poziva; če taksa kljub pozivu v določenem roku ni plačana, sodišče ustavi postopek. Plačnik mora biti v pozivu obveščen o posledicah neplačila takse.

Zastopanje po odvetniku v civilnih postopkih v Slovaški republiki ni obvezno.

11 Ali lahko zahtevam pravno pomoč?

Glej oddelek: „Pravna pomoč – Slovaška“.

12 Kdaj tožba velja za uradno vloženo? Ali me bodo organi obvestili o tem, ali je bila zadeva pravilno predložena?

Tožba se šteje za vloženo na dan, ko je vložena pri sodišču. Sodišče tožniku izda potrdilo, da je bila tožba vložena in evidentirana v registru sodišča.

13 Ali bom prejel podrobne informacije o nadaljnjem poteku (npr. rokov za nadaljnja dejanja v postopku)?

Sodišče pozove stranko, naj v roku, ki ji ga določi in ki ne sme biti krajši od desetih dni, nepravilno, nepopolno ali nerazumljivo vlogo dopolni ali popravi.

Sodišče ne upošteva drugih vlog, ki ne vsebujejo podrobnosti, zahtevanih za vlogo za začetek postopka, če niso ustrezno popravljene ali dopolnjene.

Stranke in njihovi zastopniki imajo pravico do vpogleda v sodni spis ter priprave izvlečkov, prepisov ali fotokopij. Za fotokopije lahko zaprosijo tudi sodišče, vendar morajo zanje plačati.

Sodišče med pripravo na obravnavo nasprotni stranki (tožencu) vroči vlogo za začetek postopka (tožbo) skupaj z izvodom zahtevka in njegovimi prilogami.

Ta vročitve se opravi osebno, stranke pa morajo biti ustrezno poučene. Sodišče toženčev odgovor na tožbo nemudoma pošlje tožniku. Če je to potrebno zaradi narave ali okoliščin zadeve, lahko sodišče tožencu s sklepom naloži, naj predloži pisno izjavo o zadevi in naj – če se z zahtevkom ne strinja v celoti – v izjavi navede tista dejstva, ki so odločilna za njegovo obrambo, priloži dokumente, na katere se sklicuje, in opredeli dokaze v utemeljitev svojih trditev. Sodišče določi rok za predložitev izjave.

Razen če ni z zakonikom o civilnem pravdnem postopku ali drugimi posebnimi predpisi določeno drugače, sodišče za odločanje o sporni zadevi razpiše obravnavo, na katero povabi stranke in druge udeležence, katerih navzočnost je potrebna.

Zadnja posodobitev: 22/04/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.